

ιθ'. Οἱ ε) ἄτιμοι καὶ οἱ ἀισχροὶ οὐ δύνανται γενέσθαι δ) συγκλητικοί.

ζ'. Η μελίον ἀξία οὐδενὶ ὠφείλει πρόξομα ποιεῖν περὶ τῆς ἡτιονος ἀξίας ἢ τοὶ στρατείας προνομία· τυχὸν τὸ γενέσθαι τινὰ στρατηλάτην, οὐκ ἀποστρεφῆ ἀιτὸν τῶν προνομίων, ἅπερ εἶχεν, ἢ τίκα ἢν κόμης δομεστίων.

ζα'. Αἱ συγκλητικῶν οὐσίαι καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ διαφέροντες αὐτοῖς οὐδὲ τὸ τοῦ τέμονος λειτουργημια παρέχουσιν, οὐδὲ παρὰ τῶν ἄρχόντων κελεύονται διαγράφεσθαι, οὐδὲ ὀρυπαρὰν ἢ ἔξω τῶν τεταγμένων ἢ εὐτελεῖ λειτουργίαν ἢ ἀναξίαν ἑαυτῶν ὑπομένουσιν.

ζβ'. ε) Μηδέποτε ὁ ἐπαρχος τῆς πόλεως ς) χωρὶς βασιλικῆς κελεύσεως ἢ τοὶ εὐδήςσεως λειτουργία ἐπιβαλεῖ συγκλητικόν ς).

ζγ'. β) Μηδείς ἔμπορος ἢ μονητάριος ι) ἢ τελώνης ἢ ἀπὸ εὐτελοῦς ὀφφικίων ἐπιχειρεῖται γενέσθαι ἀξιοματικός· εἰ δὲ καὶ γένηται, πάλιν ἀποδιδόσθω τῷ ἰδίῳ σωματίῳ κ).

ζδ'. Ἐὰν ἄρχοντες καινὸν ἔργον ἐν πόλει ποιήσωσι, μὴ διαγραφέσθω πρὸς τοῦτο ἢ τῶν συγκλητικῶν οὐσία.

ζε'. ι) Τὸ δίκαιον τῶν συγκλητικῶν καὶ τῆν ἀθνητείας μ) τῆς τάξεως, ἐν ἣ καὶ ἡμεῖς συναριθμούμεθα, οὐ δεῖ ὑβρίζεσθαι η). καλῶς δὲ εἶπεν ὁ βασιλεὺς συναριθμεῖσθαι τοῖς συγκλητικοῖς, ἐπειδὴ καὶ ὑπατεῖν ἀνέχεται.

ζς'. ο) Οἱ τῶν ἀπελευθέρων παῖδες δύνανται συγκλητικοί [γενέσθαι] ρ). αὐτοὶ γὰρ οἱ ἀπελευθέροι μόνοι κελεύονται.

ζζ'. Οὐ ρ) δύναται ὁ ἐπαρχος τῶν προαιτωρίων ἐμβάσανον ζήτησιν ποιεῖσθαι ἐπὶ τοῖς συγκλητικοῖς.

ζη'. Οἱ τοῦ συγκλητικοῦ ἢ τοῦ λαμπροτάτου υἱοὶ ἢ τοὶ θυγατέρες ἰδιωτεῖουσιν, ἐὰν πρὶν ἢ ἐπιβῆ τοῦ ἀξιώματος ὁ πατὴρ αὐτῶν, ἐγεννήθησαν ι'). ἐὰν δὲ ἐν τῷ ἀξιώματι αὐτοῦ ἐγεννήθησαν, εἰ καὶ ἀποικνηθῆντος αὐτοῦ ἐτέθησαν, ὁμῶς μένουσιν ἔχοντες τῆν πατρῶσαν ἀξίαν.

ζθ'. Οἱ ς) κλέπται ἄρχοντες ἐκβαλλόμενοι τῆς τιμῆς, ἢ ν) εἶχον, μὴ ἐπιζέτωσαν, ἔχεν προφάσει η) αὐτῆς τὸ οἰονδήποτε ἀξίωμα.

κ. Αἱ γυναῖκες ἐχέτωσαν τὰς τῶν πατέρων ἀξίας ἢ τοὶ τὰς τῶν ἀνδρῶν, καὶ τῆν κατοικίαν κεκτήσθωσαν, ἐνθα οἱ ἄνδρες αὐτῶν κέκτηνται. ἐὰν δὲ διαλύσασαι τὸν γάμον τὸν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἰδίον, γαμηθῶσιν ἑτέρῳ τινὶ εὐτελεστέρως ἀξίως ὄντι, ἀπολλόνουσι τὸ ἰδίον ἀξίωμα.

λα'. Τοῖς ν) συγκλητικοῖς καὶ τοῖς λαμπροτάτοις κτήτορσι πᾶσιν εἰς τὸ γενεθλιακὸν ἔδαφος, ἢ ἐνθα ἂν βουλευθῶσιν ἀλλαγῶ, χωρὶς αὐτῆσεως διατρέβειν καὶ οἰκεῖν παρέχουσαν ἔξουσίαν.

λβ'. Η ϖ) διάταξις κελεύει, ἐὰν κατὰ συγκλητικῶν ἐπιφέρηται ἐγκλημα, ἐπὶ ἀσφάλειαν αὐτὸν γίνεσθαι καὶ μνησθῆσθαι περὶ αὐτοῦ ἢ τῷ βασιλεῖ ἢ τῷ ἐπαρχῷ τῶν προαιτωρίων.

λγ'. Η ϗ) διάταξις κελεύει τὸν συγκλητικόν, εἴτε ἐπὶ χρηματικῇ αἰτίᾳ, εἴτε ἐπὶ ἐγκληματικῇ ἐναγόμενον ϗ), ἐγγύρας μὴ ἀπαιτεῖσθαι, ἀλλὰ μόνον ἔξωμοσίᾳ καταπιστεύεσθαι.

XIX. Infames et turpes non possunt fieri Senatores. L. 2. C. XII. 1.

XX. Maior dignitas nulli debet circa inferioris dignitatis seu militiae privilegia praeiudicium facere: nam si quis verbi causa magister militum factus est, exinde non privabitur privilegiis, quae habebat, quum esset Comes domesticorum. L. 3. C. eod.

XXI. Senatorum substantiae et homines ad eos pertinentes neque temonararium onus praestant, neque a magistratibus iubentur describi, neque munus sordidum vel extraordinarium vel vile vel indignum ipsis subeant. L. 4. C. eod.

XXII. Nunquam Praefectus Urbi sine Imperatoria iussione vel scientia muneri subiiciet Senatorem. L. 5. C. eod.

XXIII. Nullus negotiator vel monetarius vel stationarius vel qui abiectum officium praestat, dignitatem quandam adipisci pertentet: sin autem adeptus eam fuerit, proprio collegio iterum reddatur. L. 6. C. eod.

XXIV. Si magistratus novum opus in urbe extruunt, ne ad hoc Senatorum substantia describatur. L. 7. C. eod.

XXV. Ius Senatorum et auctoritatem ordinis, in quo nos quoque communeramur, iniuria affici non oportet. Recte autem dixit Imperator, se communerari Senatoribus, quia et Consulatum gerit. L. 8. C. eod.

XXVI. Libertinorum filii Senatores fieri possunt: ipsi enim liberti soli prohibentur. L. 9. C. eod.

XXVII. Non potest Praefectus Praetorio quaestionem per tormenta facere contra Senatores. L. 10. C. eod.

XXVIII. Senatoris vel Clarissimi filia seu filiae privati sunt, si, antequam pater dignitatem adscenderit, nati sunt. Sin autem suscepti sunt, eo iam in dignitate constituto, licet nati sint, postquam pater dignitate excidit, tamen paternam dignitatem retinent. L. 11. C. eod.

XXIX. Magistratus, qui furati sunt, honore, quem habuerunt, privati, ne sperent, se praetextu eius ullam dignitatem habituros. L. 12. C. eod.

XXX. Mulieres patrum dignitates seu maritorum habeant et domicilium ibi habeant, ubi mariti earum acquisiverunt. Sin autem matrimonio cum marito dissoluto alii cuidam vilioris dignitatis nupserint, suam dignitatem amittunt. L. 13. C. eod.

XXXI. Senatoribus et clarissimis possessoribus omnibus in genitili solo vel quolibet alio voluerint, sine com meatu degendi et habitandi licentiam praestamus. L. 15. C. eod.

XXXII. Constitutio iubet, si Senator criminis reus sit, cum fideiussores praestare et referri de eo vel ad Imperatorem vel ad Praefectum Praetorio. L. 16. C. eod.

XXXIII. Constitutio iubet, Senatorem, sive propter pecuniariam causam sive propter criminalem conventus sit, satis dare non cogi, sed iuratoria solum cautione ei fidem haberi. L. 17. C. eod.

ε) Hoc apud Fabr. cap. 10. Habet quoque Theod. qui dicit esse cap. 16. et Syn. cap. 18. δ) Theod. γίνεσθαι. Ηα et Syn. ε) Hoc cap. 22. apud Fabr. 20. ς) τῆς πόλεως apud Fabr. deest. γ) Cod. Coisl. συγκλητικῶν. Fabr. λειτουργίαν ἐπιβάλλη συγκλητῶ. η) Cap. 23. Synopsis totum habet num. 22. ι) Syn. μονητάριος. κ) Syn. σωματίῳ. λ) Cap. 25. totum Synopsis exhibet num. 24. μ) Syn. ἀθνητείας. ν) Syn. βολέεσθαι. Leucl. ad marg. ὑβρίζεσθαι. ο) Cap. 26. totum est in Syn. sed num. 25. praefixo. ρ) γενέσθαι deest in Cod. Coisl. habet Synopsis. Sed quum deesse non possit, textui inserui, sed tanquam a codice alienum unciis inclusi. ς) Hoc cap. 27. et apud Fabr. est 27. ϗ) Cod. Coisl. ἐγενήθησαν. σ) Cap. 29. habet Theod. apud quem est cap. 26. ι) Fabr. cap. 11. ἦς. Ηα et Theod. υ) Fabr. προφάσει. ϖ) Apud Fabr. cap. 13. ω) Apud Fabr. cap. 47. ϗ) Apud Fabr. cap. 40. in Syn. cap. 32. γ) Fabr. ἐνάγεται.

- L. 18. λδ'. Ἡ διάταξις κελεύει, ἄνευ ἀνακλήσεως^{z)} ἐξεῖναι
C. XII. 1. τοῖς συγκλητικοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀνέναι.
- L. 1. λέ'. Τὸ τοῦ ἄρχοντος ὄνομα γενικὸν ἐστὶ καὶ σημαί-
D. 1. 18. νει καὶ ἀνθύπατον καὶ τοὺς λεγόμενους τοῦ βασιλέως καὶ
πάντας τοὺς τῶν επαρχιῶν διοικητάς, εἰ καὶ συγκλητι-
κοὶ εἴσι. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθυπάτου ἰδικὸν ἐστίν, μόνον
σημαῖνον τὸν ἀνθύπατον.
- L. 2. λς'. Ὁ ἄρχων παρ' ἑαυτοῦ νόθευται καὶ ἐλευθε-
D. eod. ροῦ καὶ ἀντεξουσίον ποιεῖ.
- L. 3. λζ'.^{a)} Κατὰ μόνων τῶν ἐκ^{b)} τῆς ἰδίας επαρχίας
D. eod. ὁμοιωμένων^{c)} ὁ ἄρχων ἐξουσίαν ἔχει, ἐφ' ὅσον ἐστὶν
ἐν τῇ επαρχίᾳ (ἐξω^{d)} γὰρ ἰδιώτης ἐστίν). οὐ μὴν καὶ
τῶν ἐξω ὄντων. κατὰ δὲ τῶν μὴ ἐκ τῆς^{e)} επαρχίας
ὄντων τότε μόνον ἔχει, ἥτις τι χειρὶ κατ' αὐτὴν πλημ-
μελήσουσιν.
- L. 4. λη'. Ὁ^{f)} ἄρχων ἐν τῇ επαρχίᾳ μείζον τῶν πάντων
D. eod. κράτος^{g)} ἔχει μετὰ τὸν βασιλέα.
- L. 5. λθ'. Ἐπίτροπον ἢ δικαστὴν ἰδικὸν ὁ ἄρχων ἑαυτὸν
D. eod. οὐ δίδωσιν.
- L. 6. μ'. Ὁ^{h)} ἄρχων κωλύει τὰς ἀθεμίτους καὶ βιαιὰς
D. eod. εἰσπράξειςⁱ⁾ καὶ τὰς κατὰ φόβον ἢ χωρὶς τιμῶν πρῶ-
σεις καὶ ἀσφαλείας καὶ τὰ ἄδικοι κέρδη καὶ ζημιώματα.
- §. 1. Ὁ ἄρχων τὴν ἀλήθειαν σκοπεῖτω· τὸ γὰρ ἀληθές
ἐκ τῶν κατὰ πλάνην γινομένων οὐ βλάπτεται.
- §. 2. Κωλύειτο^{k)} τοὺς δυνατοὺς, βλάπτειν τοὺς ταπει-
νοὺς καὶ τοὺς διεδικητάς αὐτῶν.
- §. 3. 5. Ἐκδικεῖτω τὰ παρὰ τῶν στρατευομένων κατὰ τι-
νων πλημμελοῦμενα· καὶ κωλύειτω ἐν προσήματι δη-
μοσίῳ εἰσπράξεις ἀθεμίτους γίνεσθαι, ἢ διὰ παροου-
σίαν ὁφθαλμίων ἢ στρατιωτῶν ἀδικεῖσθαι τοὺς πένητας.
- §. 4. Ὁ ἄρχων ἐπιτρέπεται τὰς θεμιτὰς ἐμπορίας καὶ
κωλύει τὰς ἀπηγορευμένας.
- §. 8. Οἱ^{l)} πάσας τὰς επαρχίας διοικοῦντες δίκαιον
ἔχουσι ξίφους^{m)} καὶ τοῦ μεταλλάξιν.
- §. 9. Ποιῶνⁿ⁾ ἐπαγίων ὁ ἄρχων τῷ μὴ δυναμένῳ^{o)}
συμμερεῖται τῇ δυνάμει αὐτοῦ τὴν ἀπαίτησιν· συγχο-
ρηθεῖσα δὲ διὰ πέναν οὐκ ἀπαιτεῖται.
- L. 7. μα'.^{p)} Ὁ ἄρχων ἀναγκάζεται τοὺς τῶν οἰκῶν δε-
D. eod. σπότης ἀναγεῖν αὐτούς· εἰ δὲ ἐπερίθηνται, ἄρμο-
δίως αὐτοὺς θεραπευεῖται τὴν ἀμορσίαν τῆς πόλεως.
- L. 9. μβ'. Οὔτε ἄρχων, οὔτε ἀνθύπατος ἢ λεγάτος ἀνα-
D. eod. γάζεται δι' ἑαυτοῦ δικάζειν, ἀλλὰ ἄδειαν ἔχει δίδόναι
δικαστὴν, καὶ ἀπὸ θείας κελεύσεως παραπεμφθῆ τῷ
ἄρχοντι ζήτησις.
- L. 10. μγ'. Ὅσα διαγινώσκουσι πάντες οἱ ἐν Ῥώμῃ ἄρ-
D. eod. χοντες, καὶ οἱ τῶν επαρχιῶν διαγινώσκουσιν.
- L. 11. D. eod. μδ'. Ἀνήκουσι γὰρ πάντα πρὸς τὸ ὁφθαλμίων αὐτῶν.
- L. 12. με'. Οὐκ ὀφείλει δὲ σκοπεῖν, τί γέγονεν ἐν Ῥώμῃ,
D. eod. ἀλλὰ τί δέον προαθῆναι.
- L. 13. μς'. Ὁ^{q)} ἄρχων φρονιζέτω^{r)} τοὺς ἱεροσόλους
D. eod. ζῆτων καὶ ἀνδραποδιστὰς καὶ κλέπτας καὶ ὑποδοχεῖς
καὶ πρὸς τὸ πλημμέλημα ἐπεξιών αὐτούς.
- §. 1. Καὶ^{s)} τοὺς μαινομένους ἐν εἰρκτῇ βαλλέτω, εἰ
μὴ διὰ τῶν συγγενῶν φυλαχθῆναι δύνανται, ἢ δε-
σμεῖτω· εἰ δὲ φονεύσουσι^{t)} πατέρα ἢ ἄλλον τινά, δεῖ

XXXIV. Constitutio iubet, sine revocatione li-
cere Senatoribus Constantinopolim redire.

XXXV. Praesidis nomen generale est et signifi-
cat et Proconsulem et legatos Caesaris et omnes pro-
vinciarum administratores, licet Senatores sint. No-
men autem Proconsulis speciale est, solum Procon-
sulem significans.

XXXVI. Praeses apud se adoptat et manumittit
et emancipat.

XXXVII. In eos solos, qui ex sua provincia sunt,
Praeses potestatem habet, quamdiu in provincia est
(extra eam enim privatus est): non etiam in eos, qui
extra provinciam sunt. In eos autem, qui non ex ea
provincia sunt, tunc solum habet potestatem, quum
manu quid in ea commiserint.

XXXVIII. Praeses in provincia maius imperium
habet omnibus post Principem.

XXXIX. Tutorem vel iudicem specialem Praeses
se ipsum dare non potest.

XL. Praeses prohibeat illicitas et violentas ex-
actiones et venditiones metu vel sine pretio factas et
cautiones et iniqua luca et damna.

Praeses veritatem spectet: veritas enim iis, quae
ex errore fiunt, non vitatur.

Prohibeat potentes, quominus humiliores et de-
fensores eorum laedant.

Vindictae ea, quae a militibus contra quosdam
committuntur, et praetextu tributorum exactiones illi-
citas fieri vel propter praesentiam officiorum vel mili-
tium pauperes iniuria affici prohibeat.

Praeses admittat licitas negotiationes et veritas
prohibeat.

Qui universas provincias regunt, ius gladii et in
metallum dandi habent.

Praeses, qui mulctam irrogavit ei, qui solvere
non potest, facultatibus eius congruam exactionem faci-
at: remissa autem propter inopiam mulcta non exigitur.

XLI. Praeses aedificiorum dominos ea reficere cogat:
sin autem differant, competenti remedio mulctam ipse de-
formitati urbis succurrat.

XLII. Neque Praeses, neque Proconsul vel Lega-
tus ipse iudicare cogitur, sed iudicem dandi facultatem
habet, licet Principis iussione Praesidi cognitio com-
missa sit.

XLIII. De quibus omnes Romae magistratus cognos-
cunt, de iis etiam Praesides provinciarum cognoscunt.

XLIV. Omnia enim ad officium eorum pertinent.

XLV. Nec vero spectare debet, quid Romae factum
sit, sed quid fieri debeat.

XLVI. Praeses curam gerat conquirendi sacrilegus
et plagiarios et fures et receptores et ad modum delicti
eos puniendi.

Et furiosos in carcerem coniciat, si per eo-
gnatos custodiri nequeant, vel vincendos curet: sin
autem patrem vel alium quendam occiderint, quae-

z) Cod. Coisl. ἀναβλήσεως, i. e. sine dilatione. Sed emendandum est ἀνακλήσεως, sine revocatione, ut habet L. 18. C. XII. 1. a) Cap. 37. habet Theod. et dicit esse cap. 34. b) ἐκ deest ap. Theod. c) ὁμοιωμένων deest ap. Theod. d) Fabr. hoc cap. 15. ita: ὁ ἄρχων τῆς επαρχίας ἐξελθὼν ἰδιώτης εἶναι δοκεῖ. Praeterea nihil habet. Desunt haec ap. Theod. e) Th. add. αὐτῆς. f) Ap. Fabr. c. 16. Habet Theod. ap. quem est c. 35. g) Fabr. μείζον κράτος πάντων. Theod. μείζον πάντων κράτος. h) Apud Fabr. cap. 24. Habet Theod. apud quem est cap. 37. i) Fabr. πρῶξεις. Theod. εἰσπράξεις. k) Apud Fabr. cap. 22. l) Fabr. cap. 25. in Syn. cap. 39. Habet Theod. §. 8. et dicit esse cap. 42. m) Fabr. male ψίφους. n) Fabr. cap. 26. o) Fabr. addit ταύτην καταβάλλειν. p) In Syn. cap. 41. est 40. q) Fabr. cap. 28. Totum caput habet Theod. num. 42. hui. tit. r) Fabr. post φρονιζέτω add. τῆς εἰρήνης. Ita et Theod. et post ἐπαξιών. Theod. ὑπεξιών. s) Fabr. cap. 29. Syn. hanc §. 1. cap. 46. et cap. 47. habet num. 46. Syn. pro καὶ habet ὅτι. t) Quae sequuntur πατέρα ἢ ἄλλον τινά desunt in Syn.

ζητεῖν, μήποτε προσεποιήσαντο ^{u)} μαινέσθαι ἢ ἐν τῷ καιρῷ τῶν ἀναχωρῶν ἐφόνευσαν, καὶ τιμωροῦνται ^{v)}.

μζ'. Δεῖ ^{w)} δὲ καὶ τοῖς φύλαξιν αὐτῶν ἐπεξίενα ἠαυτοῖσιν. οἱ γὰρ μόνον διὰ τὸ μὴ αὐτοὺς βλαβῆραι φυλάττουσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μὴ βλάψαι ἄλλους ^{x)}.

μη'. Ὁ ἄρχων μὴ ἐξίτω τὴν ἐπαρχίαν, εἰ μὴ δι' ἐξήν, καὶ οὕτω μὴ διανεκτερευέτω.

μθ'. Περὶ ὧν πρὸ τῆς ἀρχῆς συνήλλαξαν οἱ σύνεδροι ἢ ἀπελεύθεροι αὐτῶν, μὴ δικαζέτωσαν· μετὰ δὲ τὸ τῆς ἐπαρχίας αὐτοὺς ἀναχωρήσαι αἱ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν μὴ προκαταρχεῖσθαι ἰσχυροὶ ἀποκαθίστανται. εἰ δὲ ἀκούσιόν τι συνέβη, τυχόν ὕβρις ἢ κλοπῆ, γίνεται προκαταρχεῖς, ἐφ' ᾧ τὸ πρῶγμα ἐνεχθῆναι καὶ παρατεθῆναι, ἢ ἀσφαλισαῖσθαι, ὡς παρίσταται καὶ τὸ πρῶγμα προφέρει.

ν'. Ἐὰν ὁ ἄρχων, πρὶν ἢ γνῶ, τὸν διάδοχον αὐτοῦ καταλαβεῖν τὴν ἐπαρχίαν, ἐλευθερώσῃ οἰκέτην ἢ παρῶσχη ἐπίτροπον, ἔρροται τὸ γεγονός.

να'. Μὴ ^{y)} δεχέσθω δὲ ^{z)} ξένιον, εἰ ^{a)} μὴ τὸ δι' ὀλίγων ἡμερῶν δαπανώμενον βρώσιμον ἢ πόσιμον.

νβ'. Ἐνέργης δὲ ^{b)} ἔστω ^{d)} προσιοῦσι, καὶ ^{c)} ἀκαταφρόνητος καὶ μὴ ἐξ ἴσου συναναστρεφέσθω τοῖς ἀρχομένοις ^{e)} καὶ μὴ δηλούτω τῇ ὕψει ἐλεῶν ἢ ^{g)} ὀργιζομένου.

νγ'. Ὁ ἄρχων ἐαυτὸν ἀριστῶν οὐκ ἀπόλλυσι τὴν ἐξουσίαν ^{h)}.

νδ'. Διαγινώσκων περὶ δούλου ὑποφθαρέντος ἢ ἀσχορορηθέντος ἢ διαπωροθευθείσης δούλης, ἐὰν εὔρη τὸν τοιοῦτον διοικητὴν ⁱ⁾ τῶν τοῦ δεσπότου πραγμάτων, ἢ τοιοῦτον, ὥστε μὴ πρὸς μόνην ζημίαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς καταστροφὴν ὅλου τοῦ οἴκου τὸ δρᾶμα φέρεσθαι, σφοδρότερον ὀφείλει τιμωρεῖσθαι τὸν τὰ ^{k)} τοιαῦτα ἡμαρτηκότα.

νε'. Ὁ τὸν μὴ κεχρωσθημένον αὐτῷ ^{l)} τόπον ὑπερεῖθρον ἐροσουλίμῃ ὑποκείσθω, μὴ δυνάμενος ἄγροισιν προβάλλεσθαι.

νες'. Ἡ διατάξις διατάττει, κατὰ ποίαν τάξιν ὀφείλουσιν αἱ τῶν ἀξιωματίων προῖενα τιμαί. καὶ κελεύει, πρῶτην εἶναι τάξιν τῶν τὰς ἰλλουστρίους ἀρχῶν τῶ ἀληθεῖ διανυσάντων· δευτέραν τάξιν τῶν ὄντων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἥτις ἐξώννυτο· τρίτην τῶν ἐν ξένη ὄντων καὶ ζωσθέντων· τετάρτην τῶν ἀνευ ζώνης κωδικίλλια λαβόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει· πέμπτην τῶν ἐν ξένη διαγόντων καὶ κωδικίλλους λαβόντων. κελεύει δὲ τοὺς διοικητὰς πάντας, καὶ κόμητες πριβάτων γένοισιν, πάντων τῶν ἀρχόντων καὶ ἐμπροσθέντων προτιμᾶσθαι· τῶν μόντοις ἀρχόντων τάττεσθαι μετὰ τοὺς διοικήσαντας· προτιμᾶσθαι δὲ οὐ πάντας πάντων, ἀλλ' ἕκαστον τὸν ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει· τυχόν τὸν ἀπὸ ἐπαρχῶν τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενον τοῦ ἐν ξένη γενομένου ἀπὸ ἐπαρχῶν· ὁμοίως δὲ καὶ τὸν κοιμιστόριον τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενον τοῦ ἐν ξένη γενομένου κοιμιστορίου, οἱ μὲν τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενον κοιμιστόριον τοῦ ἐν ξένη γενομένου ἀπὸ ἐπαρχῶν, ἢ τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει γενόμενον κόμητα θησαυρῶν ἢ κόμητα πριβάτων τοῦ ἐν ξένη

rendum est, utrum furorem simulaverint, an tempore intermissionum occiderint, et plectuntur.

XLVII. Debet autem et in custodes eorum negligentibus animadvertere: non enim solum propterea custodiunt, ut ne ipsi laedantur, sed ut ne alios laedant. L. 14. D. I. 18.

XLVIII. Praeses ne provincia exeat, nisi propter votum: et tunc ne extra eam pernoctet. L. 15. D. eod.

XLIX. De iis, quae ante imperium susceptum assessores aut liberti eorum contraxerunt, ne iudicent: postquam autem provincia illi exierunt, actiones hanc ob causam non institutae restituantur. Si quid tamen invito accedit, verbi causa iniuria vel furtum, litis contestatio fit, ut res adferatur et deponatur, aut satisfidet, sisti et rem exhiberi. L. 16. D. eod.

L. Si Praeses, antequam cognoverit, successorem eius in provinciam ingressum esse, servum manumiserit vel tutorem dederit, quod factum est, ratum est. L. 17. D. eod.

LI. Munus autem ne accipiat, nisi esculentum potentumve intra paucos dies consumendum. L. 18. D. eod.

LII. Facilis sit audentibus, et se contemni non patiat, et non tanquam aequalis cum provincialibus habeat consuetudinem, neque vultu significet, se misereri vel irasci. L. 19. D. eod.

LIII. Praeses abdicando se non amittit imperium. L. 20. D. eod.

LIV. Cognoscens de servo corrupto vel stuprata vel ancilla devirginata, si eiusmodi hominem repererit esse actorem rerum domini, vel talem, ut facinus non solum ad patrimonii iacturam, sed etiam ad totius domus eversionem vergat, severius animadvertere in eum, qui talia commiserit, debet. L. 21. D. eod.

LV. Qui in locum indebitum sibi irrepsit, sacri legii reus sit, neque ignorantiam praetendere possit. L. 1. C. XII.

LVI. Constitutio disponit, quonam ordine dignitatum honores praecedere debeant: et primum locum esse iubet eorum, qui revera illustres administrationes peregerunt: secundum locum eorum, qui, quum cingulo ornarentur, Constantinopoli erant: tertium eorum, qui extra eam sunt et cingulum meruerunt: quartum eorum, qui sine cingulo codicillos Constantinopoli acceperunt: quintum eorum, qui extra eam degunt et codicillos acceperunt. Iubet autem omnes administratores, etiamsi Comites rei privatae facti sint, omnibus vacantibus et in actu positis praeferrari: vacantes tamen post administratores poni: praeferrari autem non omnes omnibus, sed quemvis in suo ordine: verbi causa Praefectorium Constantinopoli factum Praefectorio extra eam facto: similiter et Quaestorium Constantinopoli factum Quaestorio extra eam facto, nec vero Quaestorium Constantinopoli factum Praefectorio extra eam facto vel Comitem thesaurorum vel Comitem rerum privatarum Constantinopoli factum Quaestorio vel magistro extra eam facto praeponi. Illos etiam admini-

u) Fabr. add. τό. Ita et Theod. σ) Fabr. τιμωρεῖσθαι. w) Fabr. cap. 29. Habet et Theod. x) Fabr. μὴ βλαβῆραι ἑαυτοὺς φυλ. ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ βλάψαι κ τ. λ. Etiam Theod. ἀλλὰ καὶ, licet in reliquis cum Cod. Coisl. conspiret. In Syn. Iacuna οὐ γὰρ φυλάττουσιν, ἀλλὰ καὶ διὰ y) Apud Fabr. cap. 30. Habet et Theod. qui dicit esse cap. 46. h. t. In Syn. cap. 50. z) δὲ apud Fabr. deest. a) εἰ in Syn. deest. b) Fabr. cap. 31. Syn. cap. 51. Et Theod. habet num. 47. c) δὲ deest apud Fabr. et ap. Theod. d) τοῖς add. Theod. et Syn. e) καὶ deest ap. Fabr. f) Post ἀρχομένοις Fabr. ἢ γὰρ ἐκ τῆς συνδιαγωγῆς ἰούτης τὸ ἀρχικὸν ἀξίωμα καταφρονεῖσθαι ποιεῖ. μηδὲ δηλούσθω κ. τ. λ. g) Theod. ἢ non habet. h) Fabr. cap. 48. ἀπόλλυσι τὴν ἐξουσίαν. τυχόν ὑπὸ τινος θερμομένης κληθείς εἶπεν, οὐκ εἰμὶ ἄρχων. i) Fabr. cap. 32. ἐκδικεῖ τὴν. Theod. totum cap. habet num. 49. hui. tit. k) τὰ deest apud Fabr. et apud Theod. l) Fabr. cap. 50. et Syn. cap. 56. αὐτῷ non habet.

γενομένου κοιμιστορίου^{m)} ἢ μαγίστρον προτιμαῖσθαι. κἀκείνους δὲ βούλεται ἐναριθμούς εἶναι τοῖς διοικήσεσιν, εἴ τινες ζῶστοι μὲν ἤδη γενόμενοι ἄνευ τινὸς διοικήσεως, ἐπετροπή δὲ αὐτοῖς μετὰ ταῦτα διοικήσεως.

- I. 1. *νζ'.* Μενόντων ἀσφαλῶς τῶν προνομίων μαγίστρον, μηδεὶς δονκενάριος ἢ κεντενάριος ἢ βιάρχος ἢ πρόγκληψ δόσει τινὶ ἢ ψήφῳ, εἰ μὴ καταβαθμὸν γινέσθω· καταβαθμὸν δὲ καὶ τῆς κοῦρας καὶ τοῦ δρόμου φροντίεωσαν· ὁ δὲ βοηθὸς τοῦ μαγίστρον, ὁ πάσης ἔχων τῆς σχολῆς τὴν κατάστασιν καὶ δοκιμασίαν καὶ προβολὴν γινέσθω τοῦ βασιλέως.
- I. 2. *νη'.* Μηδεὶς προτατιέσθω κατὰ τὸν βαθμὸν, μήτε ἀπὸ θείας κατὰ συναρπαγὴν κελεύσεως, εἰ μὴ τάξις χρόνου αὐτὸν ἢ κόματος μακρότερος στρατείας προτιθήσιν.
- I. 3. *νθ'.* Οἱ κόμητες τῶν σχολῶν μηκέτι τοὺς καλουμένους σενατόρας ἢ δονκινάτορας τυπτεύσασιν ἢ καταβιαζέτωσαν· ἀλλ' εἴ τι δυσχερὲς πταίσουσι, ἐπὶ τὸν μάγιστρον ἀναφερέτωσαν.
- I. 4. *ξ'.* Κατ' ἐπιεικῶν ὁ μάγιστρος ἀναφερέτω τὰ περὶ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ ἐκ βαρβάρων ἐκδικουμένων τόπων, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀριθμῶν καὶ κλεισουργῶν καὶ ἱερῶν.
- I. 5. *ξά'.* Ὁⁿ⁾ στρατεύσασθαι σχολάριος δίχα βασιλικῆς δοκιμασίας θαρρόσας πρὸς τῷ τῆς στρατείας ἐμπειεῖν^{o)} εἴκοσι χρυσίου καταθήσει λίτρας. ἀλλὰ μηδὲ^{p)} εἰς σχολάζοντα βαθμὸν σχολάριον ὑποβαλλέσθω τις ἄνευ θείας ἀντιγραφῆς^{q)}. καταγραφέσθω δὲ ἐν τετραμηνιαίοις βρεβείοις ὁ τῶν σχολαρίων ἀριθμὸς καὶ ἀποτιθέσθω ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐκειακῷ σκηνίῳ.
- I. 1. *ξβ'.* Μὴ κατὰ ἀνάγκην ἢ φόβον, ἀλλὰ διὰ τιμῆς καὶ ὑποσχέσεως ἐπάθλων τοὺς συνέδρους ἐν ταῖς δημοσίαις διοικήσεσιν οἱ ἄρχοντες προτρεπέτωσαν.
- I. 2. *ξγ'.* Ὁ^{r)} Οἱ ἄρχοντες δι' ἐαυτῶν, καὶ μὴ διὰ τῶν συμποῶν τοὺς λιβέλλους ὑπογραφέτωσαν· τοῦ παρὰ ταῦτα γινομένου μήτε παρὰ βασιλικῆς προτραπέντος, τὸν μὲν σύμπονον ἐξορῶντος, τὸν δὲ ἄρχοντα χαλεπώτερος^{s)} τιμωρομένου^{t)}.
- I. 4. *ξδ'.* Ὁ τοῦ ἄρχοντος δομειστικὸς δημοσία παραβάλλων διοικήσει εἰς μείζον παραπεμπέσθω δικαστήριον καὶ ἀρμοδιὸς τιμωρεύσθω.
- I. 6. *ξε'.* Μηδεὶς τῷ δουκὶ ἢ τῷ κόμητι τῶν στρατιωτῶν δομειστικέουσι τῆς πειθομένης αὐτῷ τάξεως ὄν, πάλιν τὴν αὐτὴν ὑπειπίτω φροντίδα, δέκα χρυσίου λιτρῶν μετὰ τῆς συγχωρούσης τάξεως ποινὴν ὑφορῶμενος.
- I. 7. *ξς'.* Ὁ^{u)} ὑπεξούσιος σύμπονος τὰ θεμιτῶς ἐκ τῆς συνεδρίας αὐτῷ προσπορισθέντα ὡσανεὶ ἰδιόκτητον ἐχέτω πεκούλιον, καὶ μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ πατρὸς ταῦτα ἐκδικεῖτω.
- I. 8. *ξζ'.* Μηδεὶς ἄρχων εἰς τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ κατιῶν ἐπαρχίαν τολμάτω μεθ' ἐαυτοῦ φέρον καγκελλάριον, μήτε δὲ τὸν ὀθενδῆποτε πρὸς αὐτὸν παραγενόμενον δεχέσθω ὡς καγκελλάριον. εἰ γὰρ τοῦτο ποιήσῃ, καὶ ἀτιμοῦται καὶ δημεύεται. κινδύνω γὰρ τῶν πρωτερόντων τῆς τάξεως ἐξ αὐτῶν τῶν τάξεωτων εἶνα ἐπὶ πίστεως ὑποσηματίων ἐπιλεγόμενον χορὴ παρόρθεσθαι τῷ ἄρχοντι καγκελλάριον, ἵνα μετὰ τὸ διαδεχθῆναι τὸν ἄρχοντα μηδὲ τὴν στρατείαν αὐτῶν καταλιμπάνωσιν οἱ καγκελλάριοι· ἀλλὰ καὶ δεῖν τοῖς ἐπαρχεῶταις παρόν-

stratoribus adnumerari vult, qui cingulo iam ornati sunt sine ulla administratione, quibus autem posthaec administratio commissa est.

LVII. Privilegiis magistrorum intactis manentibus nemo Ducenarius vel Centenarius vel Biarchus vel Princeps, datione quadam vel suffragio, nisi suo ordine fiat: suo ordine autem curae et cursui operam dent: adiutor autem magistri, qui totius scholae statum servat, arbitrio et promotione Principis creetur.

LVIII. Nemo ordine praeponatur, ne ex divina quidem per obreptionem impetrata iussione, nisi temporis praerogativa vel longior labor militiae ipsum praeponat.

LIX. Comites scholarum ne amplius Senatores et Ducenarios, qui vocantur, verberent vel violenter tractent: sed si quid mali commiserint, ad magistrum illud referant.

LX. Quotannis magister referat de locis barbaris ereptis sibi que subiectis et de numeris [militum] in iis et de clausuris et sacris.

LXI. Scholarius, qui sine Principis iudicio militare conatus est, praeter militiae iacturam viginti libras auri solvet. Sed neque in gradum Scholarii vacantem quis sine sacro rescripto subrogetur. Describatur autem in quadrimenstruis brevibus Scholario numerus et deponatur in sacro et privato scrinio.

LXII. Non necessitate vel metu, sed honore et praemiorum promissione Praesides in publicis administrationibus assessores provocent.

LXIII. Praesides per se, non per assessores libellis subscribant: quod si contra haec factum aliquid fuerit nec a Principe permissum, assessor exilio multatur; praeses autem severius punitur.

LXIV. Domesticus iudicis publici administrationi sese immiscens ad maius iudicium mittatur et competentis poena coereatur.

LXV. Nemo Domesticus Ducis vel Comitum militum, qui ad officium ei parens pertinet, eandem rursus subeat sollicitudinem, decem librarum auri poena ei cum officio, quod hoc concessit, imminente.

LXVI. Assessor filius familias, quae ex assessoris munere licito modo acquisiverit, velut castrense habeat peculium et post mortem patris ea vindicet.

LXVII. Nullus iudicium ad provinciam sibi commissam accedens secum ducere audeat Cancellarium, nec profectum ad se undecumque suscipiat ut Cancellarium. Nam si hoc fecerit, et infamia notatur et bona publicantur. Periculo enim Primatum Officii ex iisdem officialibus unum sub fide gestorum electum iudicis applicari oportet Cancellarium, ut, postquam iudex successorem acceperit, neque militiam deserant Cancellarii: sed provinciales praesentes eos accusare debeant. Nam si causa emergerit, quaestionem per

m) Cod. Coisl. κοιμιστορίου n) Apud Fabrot. cap. 33. Theod. habet num. 56. o) Theod. ἐμπειεῖν. p) Fabr. μηδ'. Theod. μή. q) Hactenus Theod. hunc locum exhibet, usque ad ἀντιγραφῆς. r) Totum cap. 63. habet Theod. et dicit esse cap. 58. hui. tit. s) Theod. χαλεπώτερον. t) Cod. Coisl. τιμωρομένου. Sed lectio falsa videtur. Legendum videtur τιμωρομένου. Vertendum proprie sic est: facto aliquo contra haec nec a Principe permissum assessorem in exilium mittente, praesidem autem severius vindicante, i. e. tale factum efficit, ut assessor in exilium mittatur et praeses severius coereatur. Theod. τιμωροῦντος. u) Apud Fabrot. cap. 31.

των αὐτῶν κατηγορεῖν· εἰ γὰρ αἰτία παρεμπέσοι, χρὴ τὴν διὰ βασάνων αὐτοὺς ὑπομένειν ξρώτησιν, ἐπὶ τῷ δι' αὐτῶν τὰς τοῦ ἄρχοντος ἀτοπίας γυμνοῦσθαι καὶ διελέγεσθαι.

ξη'. Ὑπὲρ τὴν τετραμήνην ἐν τῇ οὐκείᾳ τις συμπο-
ρῶν ἐπαρχία ^{u)} δίχῃ βασιλικῆς ἢ τῆς τῶν ἐπάρχων ^{v)} κελύσεως δημεύεσθαι καὶ δημοσίῳ κατεχέσθαι ἐγκλήματι.

ξθ'. ^{w)} Προνόμια δίδωσιν ἢ διάταξις τοῖς συνε-
δρεῦουσιν ἢ συνεδρεῦουσι τῷ ἐπάρχῳ τῶν πραιτωρίων ἢ τῆς πόλεως ἢ τοῖς στρατηλάταις ^{x)} ἢ τῷ μαγίστρῳ· κελύουσα καὶ μετὰ τὸ ἀποθέσθαι τὴν συνεδρίαν ἀπηλά-
λάχθαι παντὸς ὑβριστικοῦ ἐπιτάγματος, ἢ βάρους ἀπὸ πολιτικοῦ ἢ στρατιωτικοῦ ἄρχοντος ἐπαγομένου αὐτοῖς, πρόστιμον πενήτηντα χρυσίου λιτρῶν ἐκ παραβάσεως ἐπάγουσα.

ο'. ^{y)} Ἐξέστω πᾶσι τοῖς ἰλλουστρίαν ἀρχὴν ἔξιοῦσι, τοὺς αὐτοὺς συμπόνους δις καὶ τρις καὶ ^{z)} πολλάκις προσλαμβάνεσθαι ^{a)}.

οά'. ^{b)} Μηδέποτε χωρὶς τῶν ἀρχόντων οἱ σύμπονοι δικάζετωσαν, τὰ ἐκείνων τιθέντες ὀνόματα.

οβ'. ^{c)} Μηδεὶς ἕμια καὶ συνηγορεῖτω καὶ ἑτέροις συνεδρεῖτω ἢ καὶ ^{d)} δύο κατὰ ταῦτὸν ἄρχουσιν συμ-
πονείτω· μηδὲ εἰ μετὰ τινος αὐτὸς τὸ ^{e)} πρᾶγμα μειώ-
χεται μηχανῆς ἔνεκεν εἰς τὸ περιγραφῆναι τὸν νόμον ^{f)}· ἀλλ' ἐκβαλλέσθω τῶν συνηγόρων· προσέτι καὶ τοῖς οἰ-
κειωκοῖς σκρινίοις καὶ ταῖς λαογιτιοῖσι ^{g)} δέκα λίτρας ^{h)} καταβυλῶν χρυσοῦ, καὶ βασιλικῆς πειρώμενος ἀγανα-
κίσεως, τοῦ παραλαβόντος ⁱ⁾ αὐτὸν δικαστοῦ ἐν εἰ-
δήσει τοῦ συμπονεῖν ἑτέρῳ, βασιλικὴν ἀγανάκτησιν ὑπομένοντος· τοῖς αὐτοῖς δὲ ὑποκείσθω καὶ ὁ φάκτων συνηγόρος ^{k)}, εἴτα τῷ αὐτῷ σχήματι δικάζων συμπόνου.

ογ'. ^{l)} Τοὺς ἐν τῇ πρώτῃ Συρία πόρους τῆς μὲν Ἀλυταρχίας ὁ κόμης τῆς ἀνατολῆς μετὰ τῆς οὐκείας ἀπαιτεῖται τάξεως· τῆς δὲ Συριαρχίας ὁ ἄρχων ἕμια τοῖς ἰδίαις ταξείωται· ἔστι δὲ μὴ θέλουσι τοῖς βουλευταῖς ^{m)} ἔξουσία, τοιαύτην μεθοδείαν ὑπεισελθεῖν.

οδ'. ⁿ⁾ Ἐξέστω τῷ ἄρχοντι περὶ τοῦ πλουστοῦ ζη-
τοῦντι καὶ τὰ περὶ δεσποτείας παρεμπόνοια τεμεῖν ^{o)}.

οε'. ^{p)} Ἀνατὸν πρόσωπον ἐπηρεάζον πολλοὺς ὁ ἄρ-
χων ἐρώων καὶ μήτε τιμωρεῖσθαι τοῦτον, μήτε ^{q)} εἰς δικαστήριον καλέσαι δυνάμενος, ἀναφερέτω τῷ βασιλεῖ ἢ τοῖς ἐπάρχοις περὶ αὐτοῦ, ὡς ἂν φανῇ ἐκεῖνος τῇ δη-
μοσίᾳ ^{r)} παιδεύσει, πῶς ^{s)} τῶν ἐλάχιστοτέρων δεῖ προνοεῖν.

ος'. ^{t)} Ἐξέστω τοῖς ἐπαρχείωται, καὶ ἐνφημεῖν δημοσίᾳ καὶ καταβοῶν τῶν ἀρχόντων, καὶ τὰς ἐκφερο-
μένας ἀναφερέτωσαν φωνὰς ὅ τε ἐπαρχοὶ τῶν πραιτω-
ρίων καὶ οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις κόμητες ἀρμοδίας μετὰ ζήτησιν προξενούσους τοῖς ἄρχουσιν ἀμοιβάς.

οζ'. ^{u)} Οἱ ἄρχοντες τοῦ δυνατωτέρου βαθμοῦ παρὰ τῶν ὑποδεεστέρων ἀρμοδίως τιμάσθωσαν· ἀλλ' ἡνίκα ἢ δημοσίᾳ ὠφέλεια ἐκζητεῖται, εἰ καὶ ἐλάχιστος ἄρχων τὴν ἀλήθειαν ἀνηγγέει, μηδεμίᾳ λογιζέσθω τῷ μείζονι ἀτιμία. ὁμῆλει εἴ τις τῇ περιφανεστάτῃ ἄξιᾳ αὐτοῦ

tormenta eos subire oportet, ut per eos iudicis flagitia detegantur et convincantur.

LXVIII. Qui ultra quatuor menses in sua provin-
cia assessoris officio fungitur sine Imperatoris vel C. I. 51.
Praefectorum iussione, eius bona publicentur et ipse publici criminis reus sit.

LXIX. Constitutio privilegia tribuit iis, qui L. 11.
Praefecto Praetorio vel Urbi vel magistris militum C. eod.
vel Magistro [officiorum] assident vel assederunt: iu-
bens, et post depositum assessoris officium immunes esse eos ab omni iniurioso praecepto vel onere a civili vel militari iudice iis imposito, quinquaginta auri librarum poenam propter violationem [legis] irrogans.

LXX. Liceat omnibus illustri potestate praeditis L. 12.
eosdem consiliarios bis et ter et saepius [sibi] adiun- C. eod.
gere.

LXXI. Nunquam sine iudicibus consilarii iudi- L. 13.
cent, nomina eorum ponentes C. eod.

LXXII. Nemo simul et advocati munus subeat et L. 14.
aliis assessor sit: vel etiam duobus eodem tempore C. eod.
magistratum gerentibus assideat: neque si ipse cum machinatione quadam legis circumscribendae causa negotium suscipiat: sed advocatorum numero ciiciatur: et praeterea privatis seriniis et largitionibus decem auri libras solvat et Imperatoris iram metuat: iudice qui, cum sciret, eum alii assidere, eum sibi adiunxit, Imperatoris animadversionem subeunte. Eidem poenae subiiciatur etiam causarum patronus, qui postea eodem assessoris nomine iudicat.

LXXIII. Tributa Alytarchiae in prima Syria Co- L. un.
mes Orientis cum suo Officio exigat: Praeses autem C. I. 36.
Syriarchiae una cum suis officialibus. Nec vero licentia est curialibus, etsi voluerint, tale munus subeundi.

LXXIV. Liceat Praesidi de falso cognoscenti L. 1.
etiam quaestionem de proprietate incidentem decidere. C. I. 40.

LXXV. Praeses, qui potentem personam repererit L. 2.
multos offendentem eamque nec punire neque in iudi- C. eod.
cium vocare possit, ad Imperatorem vel Praefectos de ea referat, ut publica disciplina in ea ostendatur, quomodo tenuioribus sit consulendum.

LXXVI. Liceat provincialibus et publice collau- L. 3.
dare et accusare magistratus: et voces effusas Prae- C. eod.
fectus Praetorio et Comites in provinciis constituti referant, quae congruas post cognitionem magistrati- bus remunerationes praestent.

LXXVII. Iudicibus potioris gradus ab inferiori- L. 5.
bus competens reverentia tribuatur. Sed ubi publica C. eod.
utilitas quaeritur, etsi infimus index veritatem investigaverit, nulla maiori irrogetur infamia. Sane si quis splendidissima sua dignitate catenus abutitur, ut

u) Fabr. cap. 35. τις συμπόνοιν συνεδρεῦων ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐπαρχίᾳ. v) Sic Fabr. melius, quam Cod. Coisl. qui habet ἐπαρχιωῶν. w) Hoc caput ap. Fabr. est 36. Edidi illud, ut a Fabr. exhibetur, quia plura continet, quam Cod. Coisl. in quo verba κελύουσα — αὐτοῖς desiderantur. x) Sic Fabr. melius, quam Cod. Coisl. qui habet στρατιώταις. y) Fabr. cap. 37. z) καὶ Fabr. deest in Cod. Coisl. a) Fabr. παραλαμβάνεσθαι. b) Fabr. cap. 38. c) Fabr. c. 39. ex quo edidi, cum plura habeat, quam Cod. Coisl. Usque ad συμπονείτω et Syn. c. 71. d) καὶ deest in Cod. Coisl. e) τὸ deest in Cod. Coisl. f) ἔνεκεν — νόμον deest in Cod. Coisl. g) καὶ ταῖς λαογ. deest in Cod. Coisl. h) Sic Cod. Coisl. melius quam Fabr. λιτρῶν. i) Cod. Coisl. προσλαβόντος. k) Cod. Coisl. φεκοσυνήγορος. l) Deest apud Fabr. m) Τοῖς βουλευμένοις Cod. Coisl. Sed hoc non quadrat. Legendum videtur τοῖς βουλευταῖς, curialibus, quorum mentio fit in L. un. C. I. 36. n) Fabrot. cap. 43. o) Fabrot. τέμνειν. p) Fabr. cap. 44. Habet totum Theod. num. 70. hui. tit. q) Fabr. μηδὲ. Ita et Theod. r) Theod. τὰ δημόσια. s) Fabr. ὅπως. t) Deest hoc cap. 76. apud Fabr. u) Hoc cap. 71. deest ap. Fabr.

τοῦτο ἀπογράφεται, ἵνα ταῖς ἀναξίαις ὕβρεσι καθυποβάλλῃ αὐτούς, οὗτοι οἱ τὴν ἀξίαν μετὰ τὴν ἔξουσίαν ἐγχειριζόμενοι οὐκ ἐκφεύξονται τῆς ἡμετέρας ὀργανικήσεως τὰ κέντρα.

- L. 6. οἱ. v) Οἱ τῶν νήσων ἄρχοντες ἐν ταῖς πέντε προ-
C. i. 40. χούσαις πόλεσι τῶν Ροδίων ἀμοιβὰδὸν παραχειμαζέ-
τωσαν, ἕξ ἀπειθείας πενήκοντα μὲν αὐτοί, ἑκατὸν δὲ
οἱ ταξεῖται τούτων ἀργύρου λίτρας ζημιούμενοι.
- L. 7. οθ'. °O w) ἄρχων τὰ x) τοῦ μέλλοντος ἐνιαυτοῦ
C. eod. μεθοδεύσας δημόσια οἰκοδομῶν αὐτὰ τῇ ἐπαρχίᾳ κατα-
βαλλέτω, τῆς ἐπιτιμίας τῆς ἀξίας y) ἅμα καὶ τῆς πε-
ριουσίας ἐκπίπτων.
- L. 8. π'. Μη διδόνθω παρὰ τοῦ τῆς ἐπαρχίας ἄρχοντος
C. eod. ἕξ αἰτήσεως δικαζομένου ἐκβιβασθῆς ἐπαρχικὸς ἢ παλα-
τίνος ἢ στρατιώτης ἢ ἀπὸ τοιούτων τις· ὁ γὰρ παρα-
βαίων ἅμα τοῖς αὐτοῦ ταξεῖται καὶ τῆς ἀξίας τῶν
περὶ τὴν ἐπιτιμίαν καὶ τῆς οὐσίας ζημίαν ὑποστήσεται.
- L. 9. πδ'. z) Μηδεὶς ἄρχων ὦν τὴν Κωνσταντινούπολιν
C. eod. ἄνευ θείας καταλαμβάνετω a) κελεύσεως, τὴν ἄρμο-
δίαν ποιῆν ἐλαβούμενος.
- L. 10. πθ'. b) Οἱ κανονικῶσι παλατῖνοι ὡς ἀρχικῶσι χει-
C. eod. ρίζοντες μὴ συναλλαττέτωσαν τοῖς ἐπαρχεῖταις c), οἱ
δὲ d) ἄρχοντες ὀχλούμενοι παρ' αὐτῶν μετὰ τῶν e) οἰ-
κείων ταξεῖτων ἀπειτέτωσαν τὰ δημόσια· παλατῖνον
γὰρ f) ὁ κτήτωρ μὴ εὐλαβεῖσθω.
- L. 11. πζ'. g) Καλυτέτωσαν οἱ ἄρχοντες τοὺς τῶν δυνατῶν
C. eod. προσώπων ἐντολεῖς ἢτοι φροντιστὰς καὶ ἐπιτρόπους,
προπετές ἢ ἄποπὸν τι κατὰ τινος διαπραίτεσθαι.
- L. 12. πδ'. h) Οἱ ταξεῖται τῶν ἐπαρχιῶν γυμνοῦσθωσαν
C. eod. παρὰ τῶν ἀρχόντων.
- L. 13. πέ'. Μη i) γινέσθωσαν κεχαρισμένα περὶ τοὺς ἄρ-
C. eod. χοντας ψηφίσματα· ἀλλὰ κωλυέσθωσαν παρ' αὐτῶν·
καὶ πρὸ μιᾶς καὶ μόνης ἡμέρας ἐν τῷ μέλλειν ἐπιβαίνειν
τῆς ἐπαρχίας τὸ μνητὸν αὐτὸν πεμπέσθω διάταγμα.
ἐπὶ κλοπῇ δὲ ἄλλοις ἢ ἐγκλήματι τινι οὐ μόνον περὶ τὴν
ἐπιτιμίαν, ἀλλὰ γὰρ καὶ περὶ αὐτὴν τὴν σωτηρίαν καὶ
τὴν οὐσίαν κινδυνεύσει.
- L. 14. πς'. k) Μηδεὶς ἐπι ταξεῖτης ὦν ἀρχὴν ἢ στρατείαν
C. eod. ἢ ἀξίαν λαμβανέτω, ἀλλὰ ἐκπιπέτω τούτων, κὰν ἰδι-
κῶς αὐτῷ παρὰ βασιλέως πεφιλοτίμηται.
- L. 15. πζ'. l) °O ἄρχων ἔξω τοῦ παλατίου ἢ τοῦ πραιτω-
C. eod. ρίου ἐν ἰδιωτικῷ διαμείνας οἶκῳ πενήκοντα χρυσίου
λίτρας μετὰ τῆς οἰκείας τάξεως εἰς ἐπανάρθωσιν αὐτῶν
ποιῆν καταβαλεῖ.
- L. 16. πη'. Μη περιοράτω ἢ αὐτὸς ζημιούτω ἢ ἄλλως βλα-
C. eod. πτέτω τὸν συντελεστὴν ὁ ἄρχων, κίνησιν βασιλικὴν
ἀγωνιῶν καὶ τὴν γενομένην ἐπιγινῶναι ζημίαν.

indignis iniuriis subiiciat eos, hi, qui dignitatem potestati postponunt, non evitabunt nostrae indignationis aculeos.

LXXVIII. Iudices insularum in quinque potioribus Rhodiorum urbibus vicissim hiemem transigant, et si minime obediant, quinquaginta ipsi, centum vero argenti libris officiales eorum multentur.

LXXIX. Praeses, qui futuri anni tributa publica exegerit, ea provinciae ex suis facultatibus solvat, honore dignitatis simul et patrimonio privatus.

LXXX. Ne detur a Praeside provinciae ex petitione iudicante executor Praefectianus vel Palatinus vel miles vel quis eiusmodi hominum: nam qui ea negligit, cum suis Officialibus et dignitatis et famae et patrimonii iacturam sustinebit.

LXXXI. Nullus Praeses Constantinopolin sine Imperatoris iussione adeat, competentem poenam expectans.

LXXXII. Canonici palatini tanquam officium gerentes cum provincialibus ne contrahant. Praesides autem ab iis molestati cum suis Officialibus publica tributa exigant: palatinum enim possessor ne horreat.

LXXXIII. Praesides prohibeant potentium personarum procuratores vel administratores et tutores, quominus iniustum vel malum quid adversus aliquem committant.

LXXXIV. Apparitores provinciarum a magistratibus nudentur.

LXXXV. Decreta magistratibus gratificantia ne fiant, sed prohibeantur ab iis: et unam solum diem ante, quam provinciam ingressurus sit, edictum cum denunciatis mittatur. In furto autem vel crimine quodam deprehensus non solum famae, verum etiam salutis et patrimonii periculum subibit.

LXXXVI. Nemo, qui adhuc officialis est, magistratum vel militiam vel dignitatem accipiat, sed his privetur, etiam si specialiter Princeps ei largitus sit.

LXXXVII. Praeses, qui extra palatium vel praetorium in privata permansit domo, quinquaginta auri librarum poenam cum Officio suo ad emendationem eorum solvet.

LXXXVIII. Magistratus ne negligat vel ipse nocet vel aliter laedat collatorem, metuens iram Imperatoris et damni dati reparandi necessitatem.

v) Deest hoc cap. 78. apud Fabr. w) Apud Fabr. cap. 56. Habet cap. 79. Theod. qui dicit esse cap. 74. x) Theod. μετά. y) Verba τῆς ἀξίας apud Theod. desunt. z) Apud Fabr. cap. 57. Theod. habet, apud quem est cap. 76. hui. tit. Syn. cap. 80. a) Theod. male καταβαλλέτω. b) Apud Fabr. cap. 58. Theod. totum habet num. 77. c) Fabr. ἐπαρχεῖταις. d) δὲ deest apud Theod. e) τῶν deest apud Theod. f) Fabr. δέ. g) Deest apud Fabr. h) Deest apud Fabr. i) Hoc cap. 85. h. t. continet epitomen constitutionis in editionibus Cod. Iustiniani non obviae, uti et cap. 88. et 89. hui. tit. Desumpti hi loci sunt secundum indicem titulorum Codicis Coisliniano 151. praefixum, quo saepius tituli iuris Iustiniani, ex quibus singuli Basilicorum loci deprompti sunt, commemorari solent, ex tit. Cod. de officio rectoris provinciae l. 40. περὶ ἀξιωματιῶν ἀρχόντων τῆς ἐπαρχίας. Et cap. 85. quidem hui. tit. continet epitomen constitutionis post L. 12. C. de off. rect. prov. desideratae. Illam enim constitutionem, quae in editionibus Cod. Iust. decima tertia illius tituli est, non statim duodecimam sequi, sed excidisse unam, iam coniecit ex argumento L. 13. C. de off. rect. prov. quod laudatur in schol. r. ad LX. 45. Basil. 15. Fabr. T. VII. p. 774. Wille die leges restitutae des Iust. Cod. p. 147. not. 1. Quam ergo cap. 85. h. t. cum argumento const. 13. C. de off. rect. prov. in schol. laud. tradito consentiat, necesse etiam est, ut cap. 85. hui. t. pro epitome const. 13. C. eod. habeas et eas constitutiones, quae in editionibus const. 13. et 14. C. eod. sunt, decimam quartam et quintam eiusdem tituli Codicis esse putes. Cap. 88. et 89. ad eundem Codicis titulum pertinere et epitomas duarum constitutionum in eo hactenus prorsus desideratarum exhibere, ex eodem titulorum indice Coisliniano colligi potest. Respondere eas arbitrator const. 16. et 17. C. de off. rect. prov. l. 40. cf. quae hac de re scripsi in Zeitschrift für gesch. Rechtswissenschaft T. VIII. Fasc. I. p. 107. sq. k) Deest apud Fabr. l) Deest apud Fabr.

πθ'. Τὸς κηστεύοντας ἢ παραπλήσια πταίνοντας συλλαμβανέντων καὶ ἀρομοδίως οἱ ἄρχοντες τιμωρεῖταισαν· τοὺς ἐν στορατεία δὲ ὄντας οἱ πρωτεύοντες αὐτῶν παραδιδόντων, δέκα τοῦ παραβαίνοντος καταβάλλοντος λίτρας.

β'. Μηδεὶς ^{μ)} Ἀγροστάλιος ἢ ἀνθύπατος ἢ βικάριος ἢ κόμης ἀνατολῆς εἰς τὴν οἰκίαν ἐπαρχίαν γινέσθω, ἰδικῆς ἐπὶ τούτῳ χηρεύων κελεύσεως.

βἀ'. Πάντα τὰ τῆς Αἰγύπτου δημόσια ὁ Ἀγροστάλιος διὰ τῶν ἀρχόντων ἀπαιτεῖτω, τοὺς ἀγνωμοσύντας, κἂν στρατιωτῶν, διὰ στρατιωτῶν ἐκβιβάζων.

ββ'. Τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀρχόντων ὁ Ἀγροστάλιος κρίνεται τὰ πταίσματα καὶ ἀναφερέτω περὶ αὐτῶν. μὴ γὰρ ἀποκινεῖτω τοὺς ἢ τιμωρεῖσθω.

βγ'. Μὴ φυλαττεῖτω ἢ ἐκβιβαζέτω στρατηλάτης ἐπὶ ἰδιωτικῆς ὑποθέσεως.

βδ'. Μηδεὶς ἰδιώτης εἰς στρατιωτικὸν ἐναγέσθω ἔκων ἢ ἐναγέτω δικαστήριον, τοῦ κόμητος τῶν στρατιωτῶν πεντήκοντα λίτρας χρυσίου ὑποκειμένον.

βε'. Μηδεὶς ἀπὸ δονικῶν μαγιστριάνος στρατενέσθω, μετὰ τὴν τῆς ζώνης ἐκπτώσιν καὶ τὴν εἰς τὸ τρίτον δήμεσιν ὑφορῶμενος.

βς'. Ἐν τοῖς ἀπὸ τῶν πολεμίων τόποις ληφθεῖσιν οἱ δοῦκες διαγέτωσαν, καὶ μάλιστα ἐν οἷς ἔθνη παράκειται παραφυλακῆς δεόμενα, καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τοὺς οὐκ εἰσὺς ἀριθμοὺς ἐναγέτωσαν, ἐπικειμένων αὐτοῖς τῶν στρατιωτικῶν ἀρχόντων. φροντίζέτωσαν δὲ καὶ τῆς τῶν κάστρων κλουσориὶν διορθώσεως καὶ πρὸς παραμυθίαν ἐχέτωσαν παρὰ τῷ προηποσῆτι καὶ τῷ ἀρχοντι μέρος τῶν ἀπὸ τῶν πολεμίων ἐδικηθέντων ἀγρῶν, κατὰ κρίσιν αὐτοῖς διαιρούμενον ^{ν)} τοῦ στρατηλάτου.

βζ'. Ἀρκεῖσθω ^{ο)} τοῖς ἐξ ἔτους σιτηρεσίαις ὁ δοῦξ καὶ τοῖς ἐκ τῆς δωδεκάτης τῶν ἐκ τῶν πολεμίων ληφθέντων μοίρας ἐν χρυσῷ διδομένης παρὰ τῶν ἐνδόξων ἐπάρχων, καὶ μηδὲν ἕτερον ἢ κατὰ ἀπαίτησιν ἢ κατὰ ἐκουσίαν τοῦ διδόντος προαιρεσιν κομιζέσθω.

βη'. Ὁ μὴ στρατηλάτης ἢ μὴ ἰλλούστριος κόμης στρατιωτῶν ὑποκαυθῆναι αὐτῷ βαλανεῖον παρὰ τῶν βουλευτῶν ἀπαιτῶν ἢ ἀργυρισμὸν τοῦτον χάριν ἀπαιτῶν διπλάσιον καταθήσει, ὧν ἕξημίωσε· μόνοις δὲ τοῖς ἰλλούστριοις κόμησι τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῖς στρατηλάταις αὐτῶν ὑποκαυέσθω λούτρα.

βθ'. Ἡ ^{π)} διάταξις φανερὸν προστιθεῖσα μέτρον τῆς χορηγίας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πολιτικῶν ἀνόνων ^{ρ)} διορίζει καὶ πῶς τὰς μεταθέσεις δεῖ τῶν σιτηρεσίων προβαίνειν, πρόστιμον τοῖς μὴ πειδομένοις ποιούσα.

βι'. Ἀναίρει τὴν ἐκ παλαιοῦ γενομένην ἐπὶ τοῖς πολιτικοῖς ἔργοις μείωσιν ἢ διάταξις καὶ νεοῦ ^{ρ)} τοὺς

LXXXIX. Latrocinantes vel similia peccantes *L. 17.*
comprehendant magistratus et competenti poena affi- *C. I. 40.*
ciant: eos autem, qui in militia sunt, principes eorum tradant, et decem libras is, qui transgressus est legem, solvat.

XC. Nemo Praefectus Augustalis vel Proconsul *L. un.*
vel Vicarius vel Comes Orientis in sua provincia fiat, *C. I. 41.*
speciali eius rei iussu carens.

XCI. Omnia tributa Aegypti Praefectus Augusta- *L. 1.*
lis per moderatores provinciarum exigat, frustrantes, *C. I. 37.*
licet militantes, per milites cogens.

XCII. Iudicium sibi subditorum flagitia Praefectus *L. 2.*
Augustalis examinet et de iis referat: neque vero *C. eod.*
amoveat aut puniat eos.

XCIII. Magister militum in causa privata ne tu- *L. 1.*
telam tribuat vel executionem. *C. I. 46.*

XCIV. Nullus privatus invitus in militari iudicio *L. 2.*
conveniatur vel agat; alioquin Comes militum quin- *C. eod.*
quaginta auri librarum poenae subiacebit.

XCV. Nemo eorum, qui in Ducum officiis milita- *L. 3.*
verit, inter agentes in rebus militet, praeter cinguli *C. eod.*
iacturam etiam tertiae honorum partis publicationem metuens.

XCVI. Duces in locis hostibus ereptis trans- *L. 4.*
igant, et potissimum in iis, quibus gentes adia- *C. eod.*
cent cautione indigentes, et milites in proprios numeros redigant, imminentibus iis magistris militum. Curam autem habeant et erectionis castrorum clausorum, et pro remuneratione cum Praeposito et Iudice partem accipiant agrorum hostibus ereptorum, arbitrio magistris militum iis distribuendam.

XCVII. Contentus sit Dux annonae praebere solitis et eo, quod ex duodecima praediae hostibus ablatae parte in auro ab illustribus Magistratibus data ad eum pervenit, neque aliud quid vel ipse poscendo vel ex mera dantis voluntate percipiat. *L. 5.*
C. eod.

XCVIII. Qui magister militum vel illustris Comes *L. 1.*
militum non est, et succendi sibi balneum a curialibus vult, vel adacrationem eius rei causa exigit, duplum damni dati solvet. Solis illustribus Comitibus militum et magistris militum balnea succendantur. *C. I. 47.*

XCIX. Constitutio certum modum praestationi *L. I. C. de*
annonarum civicarum Constantinopoli proponens definit *off. praef. annon.*
etiam, quomodo in transferendis annonis procedendum sit, multam non parentibus imponens.

C. Constitutio deminutionem panium civilium iam *L. 2.*
pridem factam tollit et eos panes praebere vult, qui *C. eod.*

m) Cap. 90. h. t. continet epitomen constitutionis hactenus desideratae ex tit. Cod. ut nulli patriae suae administratio sine speciali permissu Principis permittatur, qui secundum titulum indicem Coislinianum est Lib. I. Cod. tit. 41. et unam tantummodo constitutionem continuit, ut testatur schol. f. ad XXIII. 1. Basil. 34. Fabr. T. III. p. 298. laudatum a Witte I. I. p. 147. cf. quae hoc de loco notavi in Zeitschrift für geschichtliche Rechtswissenschaft. T. VIII. Fasc. I. p. 110. n) Cod. Coisl. διαγομένης. ο) Hoc cap. 97. respondere videtur L. 5. C. I. 46. quae in editionibus nostris non legitur, in quibus graecam deesse constitutionem iam notavit Haloander. Sed Cuiacius, in notis ad Lib. IV. priores Cod. ad h. I. Opp. Prior. App. p. 595. edit. Fabr. Paris 1658. et in Paratitulis Opp. prior. T. II. p. 44. proprium titulum accipit de officio Tribuni et Comitum rei militaris, in eoque graecam constitutionem deesse notavit, quae nulla, nisi haec esse potest. cf. Witte die leges restitutae des Iust. Cod. p. 149. qui tamen, ex meo quidem iudicio, in eo vapulat, quod Cuiacium priori I. I. graecam constitutionem, eamque ultimam tituli de officio militarium iudicium desiderasse notavit, quum potius utroque loco Cuiacius e titulo de officio Tribuni et Comitum rei militaris constitutionem graecam desiderari auctor sit. Nostram sententiam de cap. 97. h. t. ad tit. Cod. de off. milit. iud. I. 46. referendo firmat index titulum Coislinianus. cf. quae hoc de loco notavi in Zeitschrift f. gesch. Rechtswissenschaft. T. VIII. Fasc. I. p. 111. p) Cap. 99. et 100. h. t. continent epitomas duarum constitutionum ex tit. Cod. de off. praefecti annonae hactenus desideratarum, qui titulus est 44. Lib. I. Cod. ut praeter ea, quae Bienerus in Zeitschr. f. gesch. Rechtswissenschaft. T. VII. Fasc. II. p. 171. et Witte I. I. p. 90. hoc de titulo Codicis notaverunt, probat etiam index titulum Coislinianus. cf. quae his de locis notavi in Zeitschr. f. gesch. Rechtsw. T. VIII. Fasc. I. p. 112. sq. q) Quid sit civica annona, quid translatio annonae, docte exposuit Pancirolos in Comm. ad Notit. Imp. Orient. cap. 26. et ad Notit. Imp. Occident. cap. 5. quem conferas. r) Illud νεοῦ et quae sequuntur sic intellige.

μη ὑπόντας μὲν, πρὸ τούτου προθέντας δὲ κατὰ τὴν ἀπάτην τῶν ἀννονεπέροχων καὶ τῶν λογογράφων τῶν ῥεγείωνων^{s)}).

L. un. ρα'. Οἱ περίβλεπτοι καὶ λαμπρότατοι ἄρχοντες τῶν C. I. 52. ἐπαρχιῶν πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοὶ, καὶ οἱ κόμητες τῶν κομητιῶν, καὶ ὁ μάλιστα τοῦ γαλκοῦ ἦτοι τῶν βασιλικῶν ἰδικῶν περιουσιῶν, καὶ ὁ καθολικὸς τῆς Ποντικῆς^{t)} ἢ καὶ Ἀσιανῆς, καὶ πάντες οἱ σύμπονοι κατὰ μηδὲν πλέον κεφαλῆτινος οὐκείας ἀννόνων^{u)} καὶ τὰ κάπιτα ἀπαρριζέτωσαν.

L. 1. C. de ρβ'. γ) Τῆς ἰδικῆς ἐφευρεθείσης οὐσίας τῶ δημοσίῳ off. comit. ἢ ἐφευρεθσομένης προβεβλήσθω ἢ καλεσθῶ κόμητος τῆς ἰδικῆς κτήσεως, κατὰ μίμησιν τοῦ κόμητος τῆς ἰδικῆς περιουσίας αὐτῆν διοικῶν· πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτὸν^{w)} οὔσι γεωργοῖς ἢ παροίκιοις ἢ ἐμφυτευταῖς τῶν αὐτῶν ὄντων προνομίαν, ὧν οἱ ὑπὸ τὸν προαπόσιτον καὶ τὸν κόμητα τῶν οὐκείων ἀπολαύουσι· καὶ παρὰ μόνον κόμητι τοῦ τῆς ἰδικῆς κτήσεως κινέτωσαν καὶ ἐναγέσθωσαν. οἱ δὲ τοῦ τῆς ἰδικῆς κτήσεως ταξέωται τοῦ κόμητος τῆς ἀπανταχοῦ ἰδικῆς περιουσίας ἐχέτωσαν προνόμια.

L. 2. ργ'. Φροντιζέτωσαν οἱ τῶν ἐπαρχιῶν ἄρχοντες καὶ C. eod. αἱ τοῦτον τάξεις οὐκείων κινδύνῳ, μηδεμίαν τὰ τῆς ἰδικῆς κτήσεως κτήματα βλάβην ὑφίστασθαι, ἢ τὴν ἐξ αὐτῶν μειοῦσθαι πρόσδορον, ἢ ἐμπαίξεσθαι. ἐξέστω δὲ τῷ κόμητι τῆς ἰδίας κτήσεως, καὶ προστιμῆν αὐτοῖς, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν τὴν γενομένην ἀνασῶσαι βλάβην· ἀλλὰ μηδεμίαν δεχέσθωσαν ἀπόρων ἢ ὁμοκένων^{x)} ἐπιβολήν.

L. fortasse ρδ'. Μηδὲ^{y)} παρὰ τοῦ κόμητος τῶν Θεσσαυρῶν 2. C. de off. ἡμῶν τις ἢ σφραγὶς ἢ ἀναγραφή προσερχέσθω πρὸ τῆς com. sacr. τοῦ πράγματος διακρίσεως ἐπὶ τοῖς προαγγελθεῖσι larg. I. 32. πράγμασι· καὶ ἐνταῦθα τὰ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μόνον ποιούντος διατηρήματα καὶ μὴ δυναμένου πρὸ τελείας ἐκκαλέσασθαι ψήφου.

L. 1. C. de ρε'. Ἐὰν ἐν ταῖς κινουμέναις ἐποθέσει ἀνήκειν τι off. comit. νομισθεῖη τῷ δημοσίῳ, ἐπὶ τὸν κόμητα τῶν προβάτων rer. privat. ἀναφερέσθω, κάκεινος, εἴ τι δίκαιον ἔχει, νομίμως ἐπ' I. 33. αὐτῷ σκοπήσει.

L. 2. ρς'. Οἱ παλατινοὶ μετὰ τῶν καθολικῶν τὰ βασι- C. eod. λικὰ πράγματα καὶ τὸν ἐμφυτευτικὸν κανόνα μεθόδενέτωσαν.

supererant, sed antea fraude Praefectorum annonae et logographorum regionum vendebantur.

CI. Spectabiles et clarissimi Iudices provinciarum civiles et militares, et Comites commerciorum et magister aeris vel rei privatae Principis, et Rationalis Ponticae et Asianae dioeceseos et omnes assessores nullo modo pro annona et capite maiora pretia consequantur, quam capiti eorum assignata sunt.

CII. Patrimonio fisco acquisito vel acquirendo praeficiatur et nominetur Comes sacri patrimonii, ad imitationem Comitis rerum privatarum illud administrans: et omnibus, qui ei subsunt, agricolis vel colonis vel emphyteutis eadem sint privilegia, quibus illi, qui Praeposito et Comiti rerum privatarum subsunt, fruuntur: et coram solo Comite sacri patrimonii agent et conveniantur. Officiales autem Comitis sacri patrimonii Comitis rerum, ubicunque fuerint, privatarum, habeant privilegia.

CIII. Curam habeant provinciarum Praesides et Officia eorum suo periculo, ne ullum res sacri patrimonii damnum sustineant, neve reditus ex iis minuantur vel defraudetur. Liceat autem Comiti sacri patrimonii, et mulctam iis imponere, et postquam magistratu abdicaverint, damnum factum resarcire: sed nullam sterilium vel eorum, qui eodem censu sunt, adiectionem permittant.

CIV. Neque a Comite thesaurorum nostrorum sigillum quoddam vel descriptio rebus fisco nunciatis ante rei disquisitionem imponatur: et ille hoc casu impensus pro se solum ferat et ante sententiam delictivam appellare nequeat.

CV. Si in causis ventilatis pertinere aliquid ad fiscum videatur, ad Comitem rei privatae referatur, et ille legitimo modo cognoscat, utrum ius aliquod habeat, necne.

CVI. Palatini cum Rationalibus res Imperatoris et canonem emphyteuticarium exigant.

Constitutio vult civicos s. civiles panes praebere sine ea deminutione, quam antiquior quaedam constitutio, fortasse L. I. C. de off. praef. ann. sauxerat, eosque etiam pauperibus distribui vult, qui antea distribui quidem debebant, sed non distributi, retenti potius fraude Praefecti Annonae et logographorum regionum vendi solebant. Κατὰ τὴν ἀπάτην explicari potest fraude et in fraudem. Sed fraude mihi praepacet. Quum enim Praefecti annonae curam haberent annonae et panium distribuendorum, non poterat eos, si diligentiam adhibebant, fugere fraus in distribuenda annona commissa.

s) λογογράφοι ῥεγείωνων, qui sint, vix expediri potest. De logographis in universum cf. est Iac. Gothofredus ad L. un. C. Th. XI. 4. Pertinuisse logographi, qui hoc loco memorantur, ad officium Praefecti annonae videntur et fortasse officio eo functi sunt, ut in singulis urbis regionibus eorum, quibus panes distribuendi essent, in tabulas referrent nomina. t) Cod. Coisl. πολιτικῆς. u) Cod. Coisl. ἀνόν. v) Cap. 102. et 103. h. t. sunt epitomae const. I. et 2. Cod. de officio Comitis sacri patrimonii, qui est Lib. I. Cod. tit. 31. Constitutionum auctor est Anastasius, qui primus comitem peculiarem sacri patrimonii constituit, ut patet ex Gloss. nom. s. v. Πατριμονιάλια, ὅσα ἕκαστος βασιλεὺς ἐαυτῷ κτῆται, ἀπὸ τοῦ βασιλέως Ἀναστασίου· αὐτὸς γὰρ ἔστιν ὁ ἔξουρὸν καὶ τὴν προσηγορίαν ταύτην καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πατριμονίου (in Ottonis Th. T. III. p. 1776.). cf. quae hoc de titulo Cod. notata sunt a Bienero in Zeitschr. f. gesch. Rechtsw. T. VII. Fasc. II. p. 170. et a me in eiusdem T. VIII. Fasc. I. p. 115. sq. adversus Witte die leges restitutae p. 89. et 146. Talem titulum Cod. existere etiam ex indice titulorum Coislino patet. w) Leg. αὐτῶν. Cod. Coisl. αὐτοῦ. x) Cod. Coisl. ὁμοκίσεων. Sed legendum ὁμοκίσεων. Quid sit ἐπιβολή, explicat Synopsis Libr. 56. Tit. 18. rubr. ἐστὶ δὲ ἐπιβολή ἐπίδοσις ἀπόρου κτήσεως πρὸς κληρονόμους (Leuncl. ad marg. recte συγκληρονόμους) ἢ συντελειῶν καὶ ὁμοκίσεων καὶ ὁμοκίσεων. Est autem adiectio translatio possessionis sterilis ad coheredes vel sub eodem titulo tributum pendentes et habentes communia praedia et eisdem census onera sustinentes. Fit adiectio, quoties possessor praedii onera publica non solvit, ita, ut praedium eius ad condominos vel vicinos transferatur ea lege, ut pro praedio sibi translato onera publica solvant. cf. du Fresne Glossar. med. et inf. graecitat. s. v. ἐπιβολή. y) Cap. 104. h. t. apud Fabr. 46. cui constitutioni Cod. respondeat, certo dici nequit. Conieci, esse eam epitomen constitutionis ex tit. Cod. de officio Comitis sacrarum largitionum, quia hic a Graecis dicitur κόμητος τῶν Θεσσαυρῶν. cf. quae notavi in Zeitschrift f. gesch. Rechtswissenschaft. T. VIII. Fasc. I. p. 119. Sed huic coniecturae obstat, tum quod hui. tituli in indice titulorum Coislino mentio ad hunc certe Basilicorum titulum nulla sit, tum quod L. I. C. de off. Com. sacrar. largit. infra reposita est cap. I. tit. 31. huius Basilicorum libri. Ergo fortasse hoc cap. 104. est. L. 3. C. de off. Com. sacr. patrim.

ρζ'. Ἐὰν ὁ τῆς πόλεως ἑπαρχος τὴν ἀνήκουσαν τῷ κόμητι τῆς ἰδικῆς περιουσίας ὑφιστάσῃ διάγνωσιν ἢ βοήθειαν δῶ κατὰ τῆς αὐτοῦ διαλαλίας, πενήτηντα λίτρας χρυσοῦν ἢ τοῦτου καταθήσει τάξεις.

ρη'. Μὴ²⁾ διαγέτω τιὰ τῶν ἐπαρχεωτῶν προσφάσει δημοσίων πραγμάτων ὁ κόμης τῆς ἰδικῆς περιουσίας δίχα θείας ἐπιτροπῆς, μηδὲ τῷ μηνύοντι τὴν κρίσιν καταπιστευέτω τοῦ πράγματος.

ρθ'. α) Μὴτε ὁ κόμης τῆς ἰδικῆς περιουσίας, μήτε τις ἕτερος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἢ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἄρχόντων τὸν περὶ Θησαυρῶν^{β)} καταμνήνοντα προσδεχέσθω^{γ)}. εἰ δὲ περὶ τινος ἑτέρου^{δ)} προσαγγέλλει, ὑπὸ ἐγγῆρον εὐθὺς οὐχ ἦτιον πέντε λιτρῶν γινέσθω καὶ μηδὲ τις^{ε)} σφραγὶς ἢ ἀναγραφῆ^{ς)} καὶ^{β)} καινισμὸς ὁ τυχὼν ἐπὶ τοῖς προσαγγελεύσει προσιοχέσθω πράγμασι πρὸ διακρίσεως^{β)} ἐγγράφου καὶ εἰ μὲν ὁ κατηγορούμενος ἄπεισι, κρινέσθω παρὰ τῷ κόμητι τῆς ἰδικῆς περιουσίας τὸ πρᾶγμα· εἰ δὲ ἐν ἐπαρχίᾳ διάγει, παρὰ τῷ ἄρχοντι ἢ τῷ ἀφοριζομένῳ δικαστῇ, τῶν φισκοσυνηγῶρων, ἢ ἐν ἀπορίᾳ τούτων, ἐτέρων ὑπὲρ τοῦ κατηγοροῦ προῖκα λεγόντων. γινέσθω δὲ τῶν συνηγῶρων ἐξίσωσις· καὶ ἀναιρεῖσθω τὸ καὶ τὰ ὑπὲρ τοῦ κατηγοροῦ δαπανήματα τὸν ἐναγόμενον ποιεῖν· τοῦτον φυλαττομένον καὶ ἐπὶ τοῦ δίκου τινὰς τῷ φίσκῳ κινουῦντος· καὶ μηδεὶς αὐτῶν πρὸ τελείως ἐκκαλέσθω τοῦ πράγματος κρίσεως.

ρί'.¹⁾ Οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ τούτων τάξεις ἀνυπερέθειως μετὰ τῆς ἀληθείας καὶ ἀκριβείας ἐκπεπέτωσαν τα τετραμηνιαῖα βρέβια, πενήτηντα λίτρας χρυσοῦν καὶ τῆς ζώνης καὶ τῆς ἀξίας ἀφαιρέσειν ὑφορῶμενοι, εἰ τις γένοιτο μέμψις κατὰ τοῦτο τὸ μέρος. τὸ δὲ αὐτὸ ἔστω καὶ κατὰ τοῦ τρακτεντοῦ πρόστιμον, μὴ ἀναφύροντος ἐγγράφως ἐπὶ τὸν ἐπαρχον τὴν γενομένην ῥαθυμίαν.

ριά'.^{κ)} Μόνος ὁ τριβοῦνος ἢ ὁ τὴν τάξιν αὐτοῦ πληρῶν βικάριος μετὰ τοῦ δομεστίκου καὶ τοῦ ἀκτουαρίου καὶ τῶν ὀπιωίων καὶ τοῦ νομεραρίου ἦτοι τοῦ βοηθοῦ τὰ τετραμηνιαῖα βρέβια ὑπογράφων καὶ ὄρχον ἐγγράφον ὑποτελών, ὡς ἀληθῆ ἐμήνησαν, ἐκπεπέτω.

ριβ'. Μόνων στρατιωτῶν παρὰ τῷ βικαρίῳ καὶ τῷ κόμητι τῶν στρατιωτῶν ἐν ταῖς χρηματικαῖς ἐποθέσει δικαζομένῳ ὁ κόμης προταπέσθω¹⁾ ἰδιωτῶν δέ, ἢ ἰδιώτου καὶ στρατιωτοῦ παντός¹⁾ ὁ βικάριος προτιμάσθω, ἐπάρχων τόπον ἐπέχων καὶ ἱερὸν ἔχων ἀρχουαίριον, καὶ ἐν τάξει τοῦ ἄρχοντος δικάζων.

ριγ'. Τὰς ἀναφορὰς πρὸς βασιλέα ποιείτωσαν οἱ βικάριοι.

CVII. Si Praefectus Urbi cognitionem ad Comitem rei privatae pertinentem subriperit vel auxilium contra sententiam eius tulerit, quinquaginta auri libras Officium eius solvet. *L. 3. C. de aff. comit. rer. privat. I. 33.*

CVIII. Ne quemquam provincialium praetextu rerum fiscalium Comes rei privatae sine sacra iussione deducat, neque delatori causae cognitionem permittat. *L. 4. C. eod.*

CIX. Neque Comes rerum privatarum, neque alius quis magistratum, qui Constantinopoli vel in provinciis sunt, de thesauro deferentem admittat: sin autem de alia quadam re defert, sub fiduciione mox non minus quinque librarum id fiat: et ne quod signum vel descriptio vel ulla innovatio super rebus nunciatis interveniat ante sententiam ex scripto latam. Et si quidem, qui accusatus est, absit, causa apud Comitem rerum privatarum diiudicetur: sin autem in provincia degat, apud Praesidem vel apud iudicem ad hoc constitutum: advocatis fisci vel si copia eorum non sit, aliis pro accusatore causam gratis orantibus. Fiat autem advocatorum exaequatio et cesset sumtuum pro accusatore a reo facta subministratio: eodem quoque custodiendo in eo, qui lites quasdam fisco movet: nec quisquam eorum ante finitam causae decisionem appellet. *L. 5. C. eod.*

CX. Magistratus eorumque Officia sine frustratione cum veritate et diligentia quadrimestruos breves emittant, quinquaginta librarum auri muletam et cinguli et dignitatis amissionem metuentes, si hac parte reprehensio quaedam facta sit. Eadem muleta etiam tractatori imminet, negligentiam commissam ad Praesidem in scriptis non deferenti. *L. 1. C. de quadrimestris brevibus I. 42.*

CXI. Solus Tribunus vel qui vices eius sustinet, Vicarius cum domestico et Actuario et optionibus et numerario vel Adiutore quadrimestruos breves subscriptione et iureiurando scripto, quo affirmatur, vera esse nunciata, firmans emittat. *L. 2. C. eod.*

CXII. Quoties soli milites apud Vicarium et Comitem militum in pecuniariis causis litigant, Comes praeporatur: si vero privati homines, aut privatus et miles litigant, cuius Vicarius anteponatur, Praefecti locum obtinens et sacrum habens Auditorium et loco Praefecti iudicans. *L. 1. C. de aff. vicarii. I. 38.*

CXIII. Relationes ad Imperatorem Vicarii faciant. *L. 2. C. eod.*

α) Cap. 108. et 109. h. t. continent epitomas duarum constitutionum e tit. Cod. de off. comit. rer. privatar. quae in nostris editionibus desiderantur. Probatum id auctoritate indicis titulum Coisliniani. Sunt ergo L. 4. et 5. C. de off. com. rer. privat. cf. quae de his locis notavi in Zeitschrift f. gesch. Rechtswissenschaft T. VIII. Fasc. I. p. 121. sq. Fabrotus ad marg. cap. 59. h. t. quod partem cap. 109. exhibet, male dicit, id respondere const. 2. C. de officio diversorum iudicum, et Augustinus haud meliore iure id respondere dicit const. 7. C. de delatoribus X. II. idque sub hoc titulo reponit. a) Apud Fabr. cap. 59. usque ad λιτρῶν γενέσθω et Syn. cap. 117. tit. I. libr. VI. μήτε ὁ κόμης τῶν πραγμάτων, usque ad ἐγγράφου. Eliam Theod. habet usque ad διακρίσεως ἐγγράφου. num. 104. b) Syn. Θησαυροῦ. c) Syn. προσδεχέσθω. d) Fabr. addit φισκαλίον. Idem add. Theod. sed male scriptum transpositis literis σρικαλίον. e) τις deest apud Theod. f) Theod. ἀναγραφος. g) Theod. ἢ. Ita et Syn. h) Syn. διακρίσεως. Leuncl. ad marg. διακρίσεως. i) Cap. 110. et 111. h. t. continent epitomas duarum constitutionum ex tit. Cod. de quadrimestris brevibus, quod patet ex indice titulum Coisliniano, qui post constitutiones e tit. Cod. de off. com. rer. privat. in Basilicis sequi dicit tit. de quadrim. brevibus. Est secundum eundem indicem Lib. I. Cod. tit. 42. Inscriptionem huius tituli sic exhibet: περὶ τετραμήνου ἦτοι πολιτικῶν ἢ σικαιωτικῶν βρεβίων, de quatuor mensibus seu civilibus vel militaribus brevibus. Plures constitutiones graecas hoc titulo Codicis desiderari ex Codd. MSS. pluribus colligi potest, quos laudaverunt Wille die leges restitutae p. 148. et Bienerus in Zeitschrift f. gesch. Rechtswissenschaft T. VII. Fasc. II. p. 170. Harum epitomas in Basilicis hoc loco habes. Quid sint quadrimestri breves, huius loci non est explicare; explicuit et docte more suo de eis disseruit Iac Gothofredus ad L. un. Cod. Theod. de quadrimestris brevibus XI. 25. Vide, quae his de locis dixi in Zeitschr. f. gesch. Rechtsw. T. VIII. Fasc. I. p. 121. sq. k) De hoc capite 111. vide, quae antea ad cap. 110. notavi. l) παντός serius ab eodem librario additum.

- L. 1. C. de off. *rid*.^{m)} Οι άξιωματικοί δικαζόμενοι μὴ συγκαθεζέσθωσαν κατὰ τὸν καιρὸν τῆς διαγνώσεωςⁿ⁾.
- L. 2. C. cod. *rie*. Ἐάν τις δημόσια μεθοδεύμενος τελέσματα νομίσῃ, τινὰ δικαιολογίαν ἔχειν, προσίτω τῷ ἄρχοντι· ὃν εἰ μὴ^{o)} προσδέξεται, τριάκοντα μὲν αὐτός, πενήκοντα δὲ ἢ τοῦτου τάξις καταθήσει λίτρας χρυσοῦ.
- L. 2. C. de off. *ris*. Πάντες οἱ ἄρχοντες γνωσκέτωσαν, πᾶσαν *div. iud.* 1. 48. τιμὴν ἐποφείλειν τοῖς ὑψηλοτάτοις ἄρχουσι, ὧν τῇ κρίσει καὶ δοκιμασίᾳ πρὸς τὴν ἀρχὴν προάγονται, καὶ μηδέποτε τοῦτοις ἀναφέροντες τολμᾶτωσαν ἀδελφοῦς αὐτοῦς ἀποκαλεῖν· εἰ δὲ τοῦτο γένηται, ἢ τάξις αὐτῶν προστιμάσθω^{q)}· αὕτη γὰρ ὀφείλει περὶ τοῦτου φροντίζειν.
- L. 3. C. cod. *ris*. Οἱ^{r)} ἄρχοντες καὶ οἱ ὑπασπιστᾶι καὶ οἱ τῆς τάξεως πρώτοι μετὰ τοῦ ἄρχοντος ἀνὰ τριῶν χρυσοῦ προστιμάσθωσαν λιτρῶν^{s)}, άξιωματικοῦ κωλυθέντος παρὰ τοῖς ἄρχουσι εἰσελθεῖν, ἢ μὴ^{t)} μετὰ τιμῆς εἰσελθόντος, ἢ μὴ συγκαθεσθέντος^{u)} τῷ ἄρχοντι.

ΤΙΤΛΟΣ Β΄.

Περὶ ὑπάτων καὶ ἀνθυπάτων καὶ λεγάτων καὶ τάξεως αὐτῶν.

- L. 1. pr. §. 1. *a*.^{v)} Παρὰ τοῖς ὑπάτοις ὡς ἐν συνεδρίῳ ἐλευθερίαι πράττονται, καὶ ἰδιαζόντως παρ' ἑκάστου αὐτῶν· εἰ δὲ τῷ ἐν προσεδοθῇ^{w)} τὸ ἄνομα, ὃ ἄλλος ἐλευθεροῦν οὐ δύναται, εἰ μὴ ἄρα νόσος ἢ τις εὐλογος αἰτία ἐμποδίσει τὸν^{x)} παρ' ἧ ἡρχθῇ.
- §. 2. Καὶ παρ' ἑαυτῷ ὁ ὑπάτος ὃ μὴ ὦν ἐλάττων τῶν εἰκοσίων^{y)} ἐνιαυτῶν ἰδίου δοῦλον ἐλευθεροῦ· εἰ δὲ ἐλάττων ἐστί, παρὰ τῷ συνυπάτῳ δύναται ἐλευθεροῦν μετὰ εὐλόγον αἰτίας.
- L. 3. *β*. Μηδεὶς γενέσθω πατριός, εἰ μὴ πρότερον *C. XII.* 3. ὑπάτιος ἢ ἐπαρχόντη παρῆσι τῷ ἀληθεῖ τῶν προικτωρίων τῶν ἀνατολικῶν ἢ τῶν Ἰλλυρικῶν^{z)} ἢ τῆς πόλεως ἢ στρατηλάτης γένηται πάλιν τῷ ἀληθεῖ.
- Nov. 62. *γ*.^{a)} Ὑπάτος δύναται καὶ ἐμπρακτος^{b)} γενέσθαι, καὶ γενόμενος ὑπάτος καὶ πανσάμενος τῆς ὑπατείας μὴ λαμβανέτω ἕτερον ἄξιωμα, ἀλλ' ἐπιμενέτω ὑπάτος λεγόμενος.
- L. 1. *δ*. Τὰ μὲν ἐπίσημα τῆς ἀρχῆς ἔχει πανταχοῦ
- D. 1. 16. ὁ ἀνθύπατος μετὰ τὸ ἐξελεθεῖν τῆς Ρώμης· οὐ κέρχεται δὲ τῇ ἐξουσίᾳ ἐξωθεν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.
- L. 2. *ε*. ἔχει δὲ καὶ δικαιοδοσίαν τῆς Ρώμης ἐξελεθῶν, *D. cod.* οὐ τὴν ἐναγώνιον, ἀλλὰ τὴν ἀπλουστεράν, ὡς τὸ πρᾶττεσθαι παρ' αὐτῷ ἐλευθερίας καὶ ἀντεξουσιότητος.
- L. 4. pr. *ς*. Οὐκ^{c)} ὀφείλει μιτάτοις τὴν ἐπαρχίαν βαρεῖν
- §. 1. *D. cod.* ὁ ἀνθύπατος, οὔτε τοὺς λεγομένους στρατῶρας ἰδίους ἔχειν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν στρατευομένων ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπαρχίας.

CXIV. Honorati litigantes ne tempore cognitionis cum iudicibus sedeant.

CXV. Si quis, a quo publica vectigalia exiguntur, putet, se defensionem quandam habere, audeat iudicem: quem si iudex non admiserit, triginta libras auri ipse, quinquaginta autem officium eius persolvat.

CXVI. Omnes iudices sciant, se summis iudicibus omnem reverentiam debere, quorum iudicio et arbitrio ad honorem provehuntur; neque unquam ad hos referentes fratres eos appellare audeant: sin autem hoc factum sit, officium eorum muleta afficiatur: hoc enim eius rei curam habere debet.

CXVII. Principes et cornicularii et primates Officii cum iudice ternis libris auri multentur, si vir honoratus prohibitus fuerit, quominus apud iudices ingrediat, vel reverentia ei non exhibita ingressus fuerit vel cum iudice non resederit.

TITULUS II.

De Consulibus et Proconsulibus et Legatis et officio eorum.

I. Apud Consules velut in consilio manumissiones fiunt, et seorsim ab altero eorum. Si vero alteri nomen editum sit, alter manumittere non potest, nisi forte morbus aut alia quaedam iusta causa illum impediverit, apud quem initium negotii factum est.

Etiam apud se ipsum Consul, qui minor viginti annis non est, servum suum manumittit: sin autem minor est, apud collegam cum iusta causa manumittere potest.

II. Nemo Patricius fiat, nisi prius Consularis fuerit, vel Praefecturam Praetorio Orientis vel Illyrici vel Praefecturam Urbis revera gesserit, vel rursus in actu magister militum factus fuerit.

III. Consul potest et ordinarius fieri, et tam Consul creatus quam postquam Consulatu abdicavit ne aliam dignitatem adsumat, sed semper Consul nominetur.

IV. Insignia quidem dignitatis Proconsul ubique habet, postquam Roma egressus est: potestate autem non utitur extra provinciam suam.

V. Iurisdictionem autem etiam Roma egressus habet, nec vero contentiosam, sed simpliciore, veluti ut apud eum manumissiones et emancipationes fiant.

VI. Non debet hospitibus provinciam onerare Proconsul, neque stratores suos sic dictos habere, sed ex militibus ex eadem provincia.

m) Cap. 114. est totum apud Theod. qui dicit esse cap. 109. hui. tit. n) Theod. add. τοῖς ἄρχουσι. o) Cod. μέν, quod ferri nequit. p) Apud Fabr. cap. 60. q) Cod. Coisl. προτιμάσθω. Sed unice vera est lectio προστιμάσθω, muleta afficiunt, muletator, eamque contra Codicis auctoritatem, subnixus textu L. 2. C. I. 48. in textum recepi, propter verba in ea: *arratione militanda, cuius haec est cura.* r) Cap. 117. totum est in Synopsi, in qua est cap. 115. s) Syn. ἀνὰ τρεῖς λίτρας προστιμάσθωσαν. t) Syn. εἰ μὴ. Sed Leuncl. ad marg. ἢ μὴ. u) Syn. συγκαθεύδοντος. Leuncl. ad marg. συγκαθεύδοντος. v) Fabr. cap. 1. hui. tit. habet. w) Cod. Coisl. προσεδόθη. x) Fabr. ἐμποδίσθη τῷ. y) Fabr. εἰκοσι. z) Cod. Coisl. Ἰλλυρικῶν. Legendum est Ἰλλυρικῶν, ut patet ex L. 3. C. XII. 3. a) Hoc cap. 3. h. t. esse ex Nov. 62. desumptum me docuit epistola *Veneri*, illique hoc libenter assentior, licet in graeca huius Novellae epitome ab eo in libro: *Geschichte der Novellen* p. 561. edita haec verba non inveniantur; e textu tamen Novellae latino ab eodem in eodem libro p. 495. sqq. edito sententia huius capituli colligi possit; ex verbis scilicet: *his, qui in ipso actu consulatum gesserunt et si quem de ponere consilium contigerit — suam tenere praerogativam, quam antea habuisse noscebatur.* b) Mallet ἐμπρακτος. Cod. Coisl. ἐμπρακτος. c) Cap. 6. usque ad ὁ ἀνθύπατος habet Synopsis.